

Τοποθέτηση

Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα κατά της Ομοφοβίας, Αμφιφοβίας και της Τρανσφοβίας

30 χρόνια μετά την απόφαση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO) στις 17 Μαΐου 1990, για αποχαρακτηρισμό της ομοφυλοφιλίας ως «ψυχική διαταραχή» και την επιλογή της ως **Διεθνής Ημέρα κατά της Ομοφοβίας, Αμφιφοβίας και Τρανσφοβίας**, παρουσιάζεται η δεύτερη μεγάλη έρευνα του **FRA** (fundamental Rights Agency) ημερομηνίας 14 Μαΐου, 2020¹, όπου φανερώνει ότι ο δρόμος για πλήρη εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης εναντίον των **ΛΟΑΤΙ προσώπων** είναι ακόμη μακρύς.

Συγκεκριμένα, ο Διευθυντής του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (European Union Agency for Fundamental Rights - FRA) κ. Michael O'Flaherty, σημειώνει ότι:

«πέρα πολλά ΛΟΑΤΙ άτομα συνεχίζουν να ζουν στο σκοτάδι, με τον φόβο ότι θα πέσουν θύματα χλευασμού, διακρίσεων ή ακόμα και βίαιων επιθέσεων», ενώ συνεχίζει πως:

«μολονότι ορισμένες χώρες έχουν σημειώσει πρόοδο στην ισότητα των ΛΟΑΤΙ ατόμων, τα αποτελέσματα της έρευνάς αποδεικνύουν ότι η συνολική πρόοδος είναι στην πραγματικότητα μικρή και ότι πολλά ΛΟΑΤΙ άτομα εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα ευάλωτα».

Από την έρευνα διαπιστώνεται πως 14 χρόνια από το **ψήφισμά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, (2006)** το οποίο καλεί τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναλάβουν δράσεις για την εξάλειψη των διακρίσεων στη βάση του σεξουαλικού προσανατολισμού, και 11 χρόνια μετά **(2009)** από την σύσταση της **Επιτρόπου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης**, προς όλα τα Κράτη Μέλη να μελετήσουν τις **Αρχές της Yogyakarta** και να τις ενσωματώσουν στις πολιτικές τους, ως αρχές οι οποίες αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε σχέση με το σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου, το κενό

¹ «Είναι μακρύς ο δρόμος για την ισότητα των ΛΟΑΤΙ ατόμων» («A long way to go for LGBTI equality»)

ως προς την πλήρη ενσωμάτωση, αποδοχή και σεβασμό όλων των προσώπων στην κοινωνία συνεχίζει να παρουσιάζεται.

Υπάρχουν κράτη, που έχουν σημειώσει μεγάλη πρόοδο, υπάρχουν κράτη που σημείωσαν μικρή, υπάρχουν όμως δυστυχώς κράτη που η διαφορετικότητα συνιστά ακόμη ποινικό αδίκημα.

Στην Κύπρο, η Πολιτεία έχει, τα τελευταία χρόνια, προχωρήσει σε ουσιαστικές ενέργειες για τη **θεσμική κατοχύρωση της ισότητας και τη διαφύλαξη θεμελιωδών δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΙ ατόμων**, γεγονός ιδιαίτερης σημασίας, ειδικότερα αν αναλογιστεί κανείς ότι, μέχρι πριν από λίγα χρόνια, τα ζητήματα αυτά αντιμετωπιζόνταν με αμηχανία και απαξίωση.

Συγκεκριμένα, για την κυπριακή έννομη τάξη, αποτέλεσε σταθμό η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) το 1993, στην **προσφυγή του Ανδρέα Μοδινού κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας**, η οποία, επέφερε σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις και τροποποιήσεις που οδήγησαν εν τέλει στην αποποινικοποίηση της ομοφυλοφιλίας.

Έκτοτε, σημαντικά **βήματα προόδου** έχουν συντελεστεί ως προς την αναγνώριση και απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα και την εξάλειψη των εναντίον της διακρίσεων: Η **ποινικοποίηση της ομοφοβικής και τρανσφοβικής ρητορικής ως δήλωσης μίσους**, η νομική αναγνώριση των ομόφυλων συμβιώσεων, με την **ψήφιση της πολιτικής συμβίωσης**, πρωτοβουλίες για την **εξάλειψη του ομοφοβικού και τρανσφοβικού εκφοβισμού στην εκπαίδευση**, καθώς και η **προστιθέμενη** από την Πολιτεία **νομοθετική ρύθμιση της νομικής αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου**, συνιστούν ιδιαίτερα θετικές εξελίξεις, τόσο για την ίδια την ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα όσο και για το κράτος δικαίου εν γένει.

Σημειώνεται δε η μικρή πλην όμως ελπιδοφόρα για το μέλλον, η **άνοδοσ της Κύπρου από την 23^η στη 19^η θέση** ανάμεσα στις χώρες μέλη της ΕΕ, στην ετήσια κατάταξη του Διεθνούς Οργανισμού για ΛΟΑΤΚΙ Δικαιώματα ILGA – Europe, αναφορικά με τους **δείκτες σεβασμού, ισότητας και προστασίας των δικαιωμάτων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας**.

Παρά την εξελικτική, τις τελευταίες δεκαετίες, δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου που θέτει ένα ελάχιστο επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων, ο καθημερινός ρατσισμός σε βάρος των ΛΟΑΤΚΙ προσώπων εξακολουθεί να αποτελεί πραγματικότητα.

Ως εκ τούτου, η **αποδόμηση βαθιά ριζωμένων στερεοτύπων** που διαπερνούν την κοινωνία μας αναφορικά με το ζήτημα της σεξουαλικής συμπεριφοράς, θα πρέπει να παραμείνει βασική επιδίωξή μας για την ουσιαστική αντιμετώπιση της ομοφοβίας και της τρανσφοβίας.

Είναι αναγκαίο να εμπεδωθεί ότι, πολιτικές, στάσεις και συμπεριφορές που συνιστούν διάκριση στη βάση του σεξουαλικού προσανατολισμού ή της

ταυτότητας φύλου, πλήττουν τον πυρήνα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Ο αγώνας είναι συλλογικός. Για την αλλαγή δεν αρκεί η βούληση των πολιτικών αρχηγών, αλλά απαραίτητη είναι και η δίκη μας συμμετοχή, η συμμετοχή του κάθε ενός από εμάς για την εμπέδωση του σεβασμού, της αποδοχής αλλά και της προστασίας, της κάθε διαφορετικότητας.

Μαρία Στυλιανού Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως και
Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
Φορέας Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων

Λευκωσία, 17 Μαΐου 2020